Klimabudsjett

Den 15. juni 2023 vedtok Molde kommunestyre klima- og energiplan 2023–2035. Klimabudsjettet er den årlige handlingsdelen av klima- og energiplanen. Molde kommunestyre har vedtatt som mål at moldesamfunnets direkte klimagassutslipp skal reduseres med 60 prosent i 2030 og 95 prosent innen 2050 (i forhold til 2009-nivå). Utslippene skal reduseres jevnt mot 2030. Kommunestyret har også vedtatt at kommunen skal utarbeide et klimaregnskap. Årsrapporten inneholder derfor både klimaregnskap og rapportering på klimatiltak i klimabudsjettet for 2023.

Klimaregnskap direkte utslipp

Miljødirektoratet produserer klimaregnskap for alle kommunene i Norge. De nyeste tilgjengelige taller er for 2022. Regnskapet omfatter de direkte utslippene som skjer innenfor kommunens geografiske grense. Utslippene i Molde kommune har gått nedover i perioden 2009–2022. Utslippene i 2022 (128 345 tonn CO2-ekvivalenter) er 21,7 prosent lavere sammenlignet med 2009 (163 923 tonn CO2-ekvivalenter). Gitt målet om 60 prosent kutt innen 2030, må utslippene være komme ned på 65 000 tonn CO2-ekvivalenter i 2030. Om nedgangen skal skje jevnt betyr det at Molde må kutte sine klimagassutslipp med cirka 7 000 tonn CO2-ekvivalenter hvert år frem mot 2030.

Alle tallene i tidsserien i søylediagrammet nedenfor gjelder for nye Molde kommune.

Sektorfordelte dirkete utslipp per år for Moldesamfunnet

Tonn CO2-ekvivalenter

Sektorene med de største utslippene er sjøfart, veitrafikk og jordbruk. Sjøfart og veitrafikk står for til sammen litt over halvparten av Molde kommunes totale utslipp i 2022 (henholdsvis 28,9 og 27,0 prosent). Jordbruk står for omtrent en sjettedel (16,1 prosent), mens avfall og avløp står for omtrent en tiendedel (11,6 prosent). Utslippene fra sjøfart har tidligere ligget ganske stabilt, men hadde en nedgang på 14,7 prosent fra 2021 til 2022. Dette skyldes trolig elektrifisering av ferger. Veitrafikk har hatt en nedgang på 19,5 prosent fra 2009 til 2022 og avfall og avløp har hatt en nedgang på 38,6 prosent. Luftfart har derimot økt med 83,2 prosent, men stod totalt bare for 2,5 prosent av de totale utslippene i 2022. Her kan du lese mer om utslippene i Molde kommune: Klimagassutslipp i kommunen - Molde kommune

Rapportering på klimatiltak

Klimabudsjettet er et styringsverktøy for kommunens klimaarbeid, og er ikke et økonomisk budsjett. Det inneholder en oversikt over klimatiltak som planlegges gjennomført i moldesamfunnet og viser ansvaret for gjennomføring. Det innebærer rapporteringskrav på status i klimaarbeidet på linje med virksomhetenes økonomiske rapportering.

Klimabudsjettet for 2023 var kommunens andre. Det inneholdt i alt 61 klimatiltak hvor rapporterings- og gjennomføringsansvaret lå hos 15 ulike enheter, avdelinger eller kommunale foretak. Per utgangen av 2023 var 17 tiltak rapportert gjennomførte, 36 tiltak er påbegynt, mens 8 tiltak ikke hadde startet opp. Flere av tiltakene er løpende og vil jobbes med kontinuerlig i flere år. Disse rapporteres derfor som påbegynt. De fleste av tiltakene som ikke har startet opp er begrunnet med manglende finansiering eller kapasitetsutfordringer.

Direkte klimagassutslipp

Utslippssektor og -kilde		Tiltak og virkemidler	Rapporterings-ansvarlig	Status
Personbiler og varebiler				
	1	**Overgang til utslippsfri bilpark i kommuneorganisasjonen innen 2030**		
		Prosjekt: ladeinfrastruktur i tilknytning formålsbygg	Molde eiendom KF	Påbegynt
		Sikre at alle nye kommunale biler er elektriske	ROR-Innkjøp	Fullført
		Prosjekt: lokalisering av ladeinfrastruktur og innføring av bildelingsordning	Analyse- og utviklingsavd.	Påbegynt
	2	**Redusere bruk av fossilkjøretøy i Moldesamfunnet**		
		Opprette jevnlige møter med fylkeskommunen om gangfelt, gang- og sykkelveier	Samfunn og plan	Påbegynt
		Prioritere myke trafikanter i vei- og mobilitetsplan	Molde bydrift	Påbegynt
		Minst 6 prosent av parkeringsplassene til offentlige virksomheter og publikumsbygg skal ha ladepunkt for elbiler (oppfølges gjennom planverk)	Samfunn og plan	Påbegynt
		Innføring av bildelingsordning med elbiler for innbyggere	Analyse- og utviklingsavd.	Ikke startet
		Snarvegprosjekt	Molde bydrift	Fullført
		Kampanjer for at barn skal gå/sykle til skolen	Fagavdeling skole	Påbegynt
		Utrede muligheter for samordning av vareleveringer til barnehagene	ROR-innkjøp	Påbegynt
	3	**Redusere kommunalt ansattes klimabelastende reiser til, fra og i jobben**		
		Utrede behovsbasert parkering (kun ansatte med behov for kjøretøy i arbeidstiden)	Personal- og organisasjonsavd.	Påbegynt
		Pilotprosjekt: støtte busskort for ansatte (i sammenheng med behovsbasert parkering)	Personal- og organisasjonsavd.	Ikke startet
		Reisepolicy tjenestereiser	Personal- og organisasjonsavd.	Fullført
		Elsykkel til parkeringsbetjentene	Molde bydrift	Fullført
		Ordning hvor ansatte kan lease/kjøpe elsykler	Assisterende kommunedirektør	Ikke startet
Tunge kjøretøy				
	4	**Redusere klimagassutslippene fra vann og avløp**		
		Økt avvanning av avløpsslam for å redusere transport	Molde vann og avløp KF	Påbegynt
Busser				
	5	**Overgang til elektriske bybusser**		
		Nye elektriske bybusser fra 1.1.2025	Møre og Romsdal fylkeskommune	Påbegynt
Busser, personbiler				
	6	**Økt kollektivsatsing**		
		Kommunen bidrar til videreutvikling av kollektivtilbudet gjennom jevnlig dialog med fylkeskommunen og FRAM	Samfunn og plan	Påbegynt

Utslippssektor og -kilde	Tiltak og virkemidler	Rapporterings-ansvarlig	Status
Sjøfart			
7	**Redusere klimagassutslippene fra sjøfart**		
	Elektrisk overfart Sølsnes-Åfarnes	Møre og Romsdal fylkeskommune	Påbegynt
	Landstrøm på Molde havn	Molde havn	Påbegynt
Dieseldrevne motorredskaper			
8	**Utslippsfri maskin- og utstyrspark**		
	Elektrisk parkdrift: Innkjøp av elektriske verktøy for bruk i sentrum og kirkegårdene	Molde bydrift	Fullført
	Elektrisk minihjullaster til bruk på gravplasser og friområder	Molde bydrift	Ikke startet
9	**Utslippsfrie byggeplasser**		
	Utredning av innføring av utslippsfrie bygge- og anleggsplasser i større kommunale prosjekter fra 2025	Molde eiendom KF	Fullført
Diverse			
10	**Redusere klimagassutslippene gjennom samfunns- og arealplanleggingen**		
	Ansette rådgiver i prosjektstilling med ansvar for klimahensyn i arealplanleggingen	Samfunn og plan	Fullført
	Konsulentbistand oppstart arealplanarbeid	Samfunn og plan	Fullført
	Kompetanseheving (kurs og foredrag)	Samfunn og plan	Påbegynt
	Kommuneplanens arealdeler som klimaverktøy	Samfunn og plan	Påbegynt

Det jobbes kontinuerlig mot målet om å få utslippsfri bilpark i kommuneorganisasjonen. Alle kjøretøy som anskaffes eller leases skal være elektrisk, med mindre det ikke finnes elektriske kjøretøy på markedet som dekker det aktuelle behovet. Prosjekt med utbygging av ladeinfrastruktur på kommunens omsorgssenter er under gjennomføring. Det har vært noe forsinkelse med levering av trafo. Når prosjektet er ferdigstilt vil det være bygd ut til sammen 68 ladepunkt for hjemmetjenestens biler. Prosjektet mottok klimasatstilskudd på 1,0 mill. kroner fra Miljødirektoratet i 2023. Molde eiendom KF har videre ansvar for oppføring av ladeinfrastruktur i tilknytning formålsbygg.

Innføring av bildelingsordning med elbiler for innbyggere fikk ikke investeringsbevilgning i 2023, og ble dermed ikke påbegynt.

Planlagte innkjøp av elektriske verktøy for bruk i sentrumsområder og på kirkegårder ble gjennomført i 2023. Arbeidet med overgang til elektrisk parkdrift videreføres til 2024. Det ble også kjøpt inn to el-sparkesykler som trafikkbetjentene ved Molde bydrift skal benytte ved patruljering. I forbindelse med innkjøp av smarte avfallsbeholdere ble det også kjøpt inn ni flaskeinnsamlere som ble montert på avfallsbeholdere i Molde sentrum. Molde bydrift vil innføre panteinnsamling fast på avfallsbeholdere der det er utfordringer med at pant havner i restavfallet. Elektrisk minihjullaster ble ikke anskaffet da det ikke finnes slike hjullastere med tett hytte på markedet ennå.

Flere skoler deltar i et opplegg som heter «Aktiv skolevei». Tiltaket skal gi barn bedre trafikktrening, helsegevinster og bedre forutsetninger for læring.

At minst 6 prosent av parkeringsplassene til offentlige virksomheter og publikumsbygg skal ha ladepunkt for elbiler må vurderes i utarbeiding av kommuneplanens arealdel. Arbeidet med ny kommuneplan er forsinket, og som følge av at arbeidet med kommuneplanens arealdel ikke ble startet i 2023, ble heller ikke tiltakene om reduksjon av klimagassutslipp gjennom samfunns- og arealplanlegging påbegynt. Det var tenkt å bruke midler fra klimapotten inn i arbeidet med kommuneplanens arealdel. Da det ikke startet opp, ble midlene brukt til kjøp av sykkelskap i sentrum.

I prosjektet «Fremtidens mobilitet» skal klimagassutslippene reduseres ved forflytning av varer, tjenester og mennesker. Prosjektet samarbeider med samfunnets aktører, samt tester og eksperimenterer med tiltak for å ta tak i mobilitetsutfordringene i Molde. Molde kommune og Smart Molde har fått midler fra Møre og Romsdal fylkeskommunes satsing «Byen som regional motor» til prosjektet. Prosjektet består av fem ulike tiltak: trygg sykkel, deling av areal, vare- og tjenestelevering, grønnere arbeidsreiser og sentrumsmiljø.

Indirekte klimagassutslipp

Utslippssektor og -kilde		Tiltak og virkemidler	Rapporterings-ansvarlig	Status
Innkjøp				
	11	**Redusere kommunens klimagassutslipp fra anskaffelser**		
		Gjennomføre minst to klimaambisiøse anskaffelser årlig	ROR-Innkjøp	Påbegynt
		Ansette rådgiver i prosjektstilling med ansvar for klimavennlige kommunale anskaffelser	ROR-Innkjøp	Fullført
		Oppdatere anskaffelsesreglement	ROR-Innkjøp	Påbegynt
		Oppdatere anskaffelsesstrategi for ROR-Innkjøp	ROR-Innkjøp	Påbegynt
		Revidere standardformuleringer	ROR-Innkjøp	Påbegynt
		Ny sirkulær innkjøpsmetodikk knyttet til møbler og inventar for kommuneorganisasjonen (Smart Molde)	Analyse- og utviklingsavd.	Påbegynt
		Nye retningslinjer for mer klimavennlig mat og emballasje i rådhuskantinene	Voksenopplæringen	Påbegynt
		Lage retningslinjer for bruk av gummiasfalt/kunstgress ved kommunale lekeplasser og barnehager	Molde Eiendom KF	Fullført
		Lillekollen barnehage og Årølia skole: gjenbruk av møbler til nye lokaler	Lillekollen barnehage, Årølia skole	Fullført
	12	**Redusere forbruk av materiell i kommunens drift**		
		Helse og omsorg: nye rutiner for å redusere i bruk av engangsutstyr (f.eks. munnbind, engangshansker, skotrekk)	Fagavdeling helse og omsorg	Påbegynt
		Fortsette prosjekt for å sikre varig og virksomt driftsmateriell: ansette materialforvalter	Molde bydrift	Ikke startet
		Flyt av læremidler (bøker, elektronisk utstyr) mellom skolene etter varierende elevtall	Fagavdeling skole	Fullført
		Foliering av skolebøker for å øke levetiden	Fagavdeling skole	Ikke startet
Diverse				
		Miljøfyrtårn-sertifisering av barnehagene	Fagavdeling barnehage	Ikke startet
Bygg				
	13	**Redusere utslipp fra kommunens bygninger**		
		Kompetanseheving (kurs og foredrag)	Molde eiendom KF	Påbegynt
		Mer effektiv bruk av kommuneorganisasjonens areal	Molde eiendom KF	Påbegynt
		I idefasen av byggeprosjekter skal det vurderes gjenbruk av eksisterende bygg, basert på livsløpsutslipp i tonn CO2-ekvivalenter utredes for alle alternativ	Molde eiendom KF	Påbegynt
		Solceller på Lillekollen barnehage	Molde eiendom KF	Fullført
		Etablering av solceller på eksisterende bygg/anlegg	Molde eiendom KF	Påbegynt
Energibruk				
	14	**Redusere klimagassutslippene fra kommunens lyspunkter**		
		Gatelysstyring og utskifting av lyspunkter	Molde bydrift	Påbegynt
		Utskifting av armaturer	Molde bydrift	Fullført
Mat				
	15	**Redusere matsvinnet i Moldesamfunnet**		
		Spre kunnskapen fra MatVinn-prosjektet fra Glomstua og Bergmo også til andre omsorgssenter	Fagavdeling helse og omsorg	Ikke startet
		MatVinn-prosjekt i barnehager	Fagavdeling barnehage	Fullført
Avfall				

Utslippssektor og -kilde	Tiltak og virkemidler	Rapporterings-ansvarlig	Status
16	**Renovasjon**		
	Lage retningslinjer for kildesortering i alle kommunens lokaler	Molde eiendom KF	Påbegynt
	Pilotprosjekt: panteinnsamling i sentrum	Molde bydrift	Fullført

Alle tiltak i forbindelse med reduksjon av kommuneorganisasjonens klimagassutslipp fra anskaffelser ble påbegynt i 2022. I løpet av 2024 skal både revidert anskaffelsesreglement og anskaffelsesstrategi for Molde kommune være på plass. Disse vil sikre en overordnet strategi på hvordan kommunes innkjøp skal gjøres på en best mulig klima- og miljøhensyntatt måte.

Arbeidet med en ny rammeavtale på matvarer er godt i gang. Der ble det satt nye krav om nullutslippstransport, lavere leveringsfrekvens og klimavennlige/bærekraftige varer.

Det ble jobbet på flere hold for gjenbruk av møbler og inventar i pågående investeringsprosjekter. Nye Lillekollen barnehage ble blant annet utstyrt med 45 Tripp Trapp-stoler oppusset av Stavik Trevare AS. Nobel seniorsenter fikk sine stoler pusset opp hos Refurn i Stordal.

Det ble gjennomført MatVinn-prosjekt i fem barnehager i Molde kommune, med kunnskapsoverføring til andre barnehager. Barnehagene som var med i prosjektet reduserte matsvinnet sitt med til sammen over 20 prosent. Rådhuskantinen har redusert bruk av plastemballasje og bruker lokale matprodusenter når det er mulig.

Nye Lillekollen barnehage var ferdig og ble tatt i bruk med integrerte solceller på taket. Det arbeides også med anbud fra de 46 mill. kronene som ble gitt i Enova-tilskudd til Molde kommune. Tilskuddet ble gitt for etablering av solceller på taket til eksisterende bygg med kommunale utleieleiligheter.

Det ble skiftet til LED-armatur på alle kommunale gatelys, og gatelys på kommunal veg er nå inne i styringssystemet. Det mangler 15 tennskap som blir etablert i 2024.

Molde eiendom KF har utarbeidet retningslinjer for kildesortering i kommunens lokaler. Kildesortering er innført på foretakets lokasjon og vil innføres på andre administrasjonslokaler fortløpende. Det ble også laget retningslinjer for bruk av gummiasfalt og kunstgress ved kommunale lekeplasser og barnehager. Retningslinjene er avklart med Norges fotballforbund, Møre og Romsdal fotballkrets og idrettsseksjonen i kommunen. Det ble lagt fram to rapporter til styret i Molde eiendom KF som presenterer situasjonen og at føringer og tiltak vil bli ettergått for alle fremtidige anlegg. Banene på Vågsetra, Skjevik og i Eidsvåg står for tur.

Tilretteleggende aktiviteter

Utslippssektor og -kilde	Tiltak- og virkemidler	Avdeling	Status
Kommunikasjon og mobilisering			
	Gjennomføre informasjons- og holdningskampanjer for å motivere innbyggere til å endre adferd	Kommunikasjon og serviceavdelingen	Påbegynt
	Markedsføre tilskuddsordninger som kan være aktuelle for innbyggere og næringsliv i Molde	Sektor for teknisk, plan og miljø	Påbegynt
Kunnskapsgrunnlag			
	Smart Mobilitet: - Samle ideer om hvordan kommunen kan bruke teknologi og enkle fysiske tiltak for å fremme smart, trygg og miljøvennlig transport - Smart Molde: videreutvikling av kunnskapsgrunnlag om myke trafikanter i veinettet	Analyse- og utviklingsavdelingen	Påbegynt
	Videreutvikle kunnskapsgrunnlag for framtidige klimabudsjett (f.eks. lokal reisevaneundersøkelse, klimaverdiundersøkelse o.l.)	Analyse- og utviklingsavdelingen	Påbegynt
	Styrke kunnskapsgrunnlag for å kunne utvikle klimavennlig mobilitet	Molde bydrift	Påbegynt

Utslippssektor og -kilde	Tiltak- og virkemidler	Avdeling	Status
	Utrede produksjon av strøm og biogass i tilknytning til vann og avløp: - Utrede strømproduksjon ved vanninntakene ved vannbehandlingsanleggene - Utrede biogassproduksjon av strøm fra kommunens avløpsslam og bioavfall	Molde vann og avløp KF	Påbegynt
	Basert på klimaregnskap, lage tiltaksplan for reduksjon av klimagassutslipp	Molde vann og avløp KF	Fullført

Alle tilretteleggende aktiviteter ble påbegynt og ett av tiltakene er fullført.

Det er jobbet med ulike informasjons- og holdningskampanjer for å motivere innbyggere til å gjøre klimavennlige valg i hverdagen. Innbyggere ble blant annet invitert til åpent møte om lokalprodusert mat, samt åpent møte om hvordan det er å sykle, reise kollektivt og det å være sjåfør i Molde. Kommunen har også informert om sykkelboksene på Sjøfronten på sosiale medier og i Romsdals Budstikke.

Molde vann og avløp KF har laget tiltaksplan for reduksjon av klimagassutslipp som ble vedtatt tidlig 2024, tiltaket er dermed fullført. Utredning av strømproduksjon ved vanninntak ved vannbehandlingsanleggene er påbegynt og blir vurdert ved kommende nybygg og utbygging av relevante vannverk. Slamprøver fra kommunens avløpsslam blir tatt fortløpende og viser så langt at slam kan benyttes til biogassproduksjon. Arbeidet videreføres til 2024.